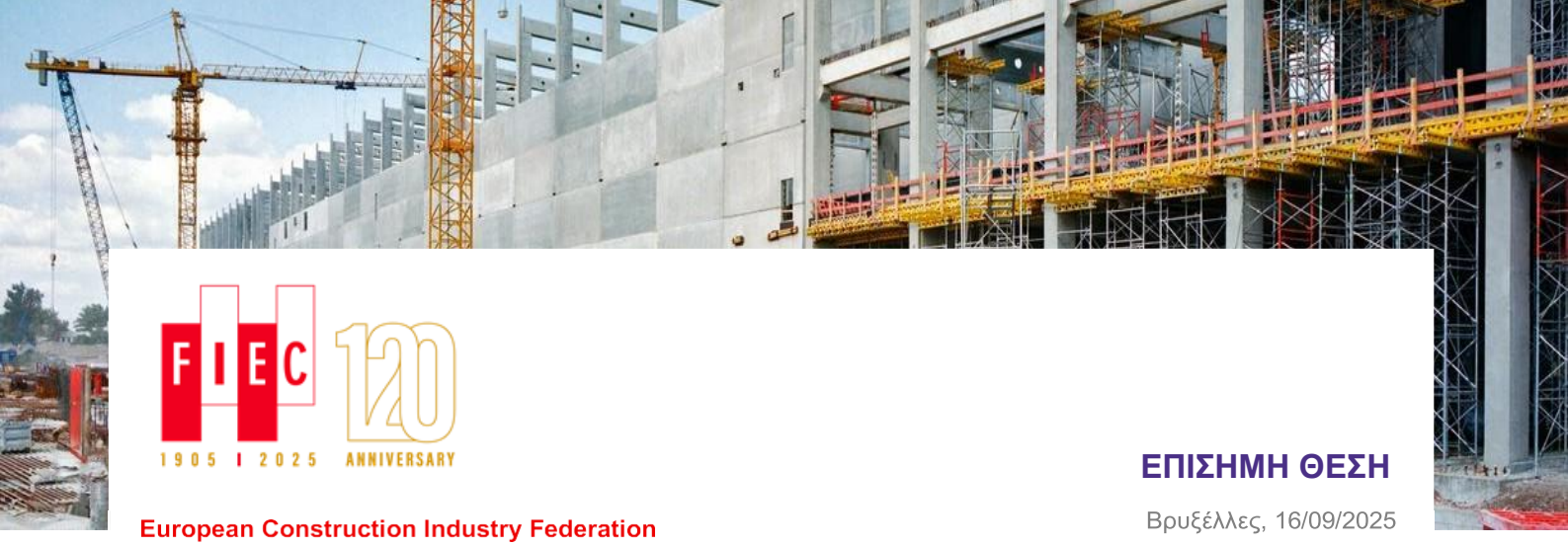

European Construction Industry Federation

Building Solutions together: our mission, your future

ΕΠΙΣΗΜΗ ΘΕΣΗ

Βρυξέλλες, 16/09/2025

Η υπεργολαβία στον κατασκευαστικό τομέα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο κατασκευαστικός κλάδος αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο της οικονομικής ανάπτυξης της Ευρώπης και σημαντική πηγή απασχόλησης. Παράγει περίπου το 7,9 % του ΑΕΠ της ΕΕ και παρέχει περισσότερες από 12 εκατομμύρια θέσεις εργασίας, δηλαδή το 6,4 % της συνολικής απασχόλησης στην ΕΕ. Από τις 3,8 εκατομμύρια επιχειρήσεις του κλάδου, το 95 % είναι μικρού και μεσαίου μεγέθους, με λιγότερους από 20 εργαζομένους.

Η υπεργολαβία αποτελεί ζωτικό μέρος του κατασκευαστικού κλάδου. Επιτρέπει στις εταιρείες να ανταποκρίνονται με ευελιξία στη ζήτηση έργων, να έχουν πρόσβαση σε εξειδικευμένη τεχνογνωσία, να μετριάζουν την έλλειψη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού και να διατηρούν την ανταγωνιστικότητα τους. Τα αιτήματα για την επιβολή ορίων στην υπεργολαβία σε ευρωπαϊκό επίπεδο υποδηλώνουν έλλειψη κατανόησης του τρόπου λειτουργίας του κλάδου και ενέχουν τον κίνδυνο να βλάψουν την αποδοτικότητα, την καινοτομία και τη συμμετοχή των ΜμΕ. Υπάρχουν ήδη εθνικοί κανόνες που ανταποκρίνονται καλύτερα στις ειδικές πραγματικότητες κάθε κράτους μέλους. Δεδομένου αυτού, η ΕΕ αντί να επιβάλλει ενιαία όρια, θα πρέπει να επικεντρωθεί στην καλύτερη εφαρμογή των υφιστάμενων νόμων και να υποστηρίξει την εφαρμογή ψηφιακών εργαλείων για τη διαφάνεια και τη συμμόρφωση.

1. Το πολιτικό πλαίσιο

Στις 13 Μαρτίου 2025, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε ψήφισμα σχετικά με την «αναδιάρθρωση»[1] το οποίο περιελάμβανε έκκληση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με την υποστήριξη των συνδικαλιστικών οργανώσεων, *«να εξετάσει τη θέσπιση μιας οδηγίας-πλαισίου για την αντιμετώπιση των προκλήσεων και των πολυπλοκοτήτων που συνδέονται με τις υπεργολαβίες στην Ευρώπη»*.

[1] Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 13ης Μαρτίου 2025 σχετικά με τις κοινωνικές και εργασιακές πτυχές των διαδικασιών αναδιάρθρωσης: η ανάγκη προστασίας των θέσεων εργασίας και των δικαιωμάτων των εργαζομένων (2024/2829(RSP))

Η FIEC είναι η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία της Κατασκευαστικής Βιομηχανίας, η οποία μέσω των 32 εθνικών ενώσεων μελών της σε 27 χώρες (24 χώρες της ΕΕ, Νορβηγία, Ελβετία και Ουκρανία) εκπροσωπεί κατασκευαστικές εταιρείες όλων των μεγεθών, δηλαδή μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και «παγκόσμιους παίκτες», που ασκούν κάθε είδους δραστηριότητες στον τομέα των κατασκευαστικών έργων.

Παράλληλα, η Εκτελεστική Αντιπρόεδρος Roxana Minzatu, Επίτροπος για τα Κοινωνικά δικαιώματα και τις δεξιότητες, τις ποιοτικές θέσεις εργασίας και την ετοιμότητα, ανακοίνωσε ότι θα παρουσιάσει στις αρχές του 2026 ένα «πακέτο δίκαιης κινητικότητας» το οποίο θα θέτει ένα πλαίσιο για την υπεργολαβία στον Κατασκευαστικό κλάδο.

2. Ο ρόλος της υπεργολαβίας στον κατασκευαστικό τομέα

Η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών (άρθρο 56 ΣΛΕΕ) είναι ουσιαστικής σημασίας για την ανταγωνιστικότητα, την αποδοτικότητα και την καινοτομία του ευρωπαϊκού κατασκευαστικού κλάδου. Επιπλέον, το άρθρο 16 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και οι κανόνες της εσωτερικής αγοράς αναγνωρίζουν την ελευθερία των επιχειρήσεων να ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα, γεγονός που συνεπάγεται την ελευθερία τους να επιλέγουν τους επιχειρηματικούς τους εταίρους καθώς και τον τρόπο συνεργασίας. (π.χ. μέσω υπεργολαβίας).

Στο γενικό δίκαιο των συμβάσεων, η υπεργολαβία αναφέρεται σε μια κατάσταση όπου ένα μέρος μιας σύμβασης (ο κύριος ανάδοχος) χρησιμοποιεί τη βοήθεια ενός τρίτου (του υπεργολάβου) για την εκτέλεση ορισμένων ή όλων των συμβατικών του υποχρεώσεων, διατηρώντας παράλληλα την πλήρη συμβατική ευθύνη έναντι του εργοδότη/πελάτη. Στο παράγωγο δίκαιο της ΕΕ, και ιδίως στην Οδηγία για τις Κυρώσεις κατά των Εργοδοτών (2009/52), ο υπεργολάβος ορίζεται στο άρθρο 2 στοιχείο στ) ως «κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο ανατίθεται η εκτέλεση του συνόλου ή μέρους των υποχρεώσεων μιας προηγούμενης σύμβασης». Η Οδηγία για τις Δημόσιες Συμβάσεις (2014/24) διευκρινίζει επίσης στο άρθρο 71 παράγραφος 4 ότι η υπεργολαβία «δεν θίγει το ζήτημα της ευθύνης του κύριου αναδόχου».

Αναλόγως με το είδος των εργασιών που πρέπει να εκτελεστούν, διαφορετικές εταιρείες καλούνται να παρεμβαίνουν στον ίδιο χώρο εργασίας, γεγονός που καθιστά αναγκαία την αποτελεσματική και ευέλικτη συνεργασία τους. Αυτό οφείλεται επίσης στον υψηλό κατακερματισμό του κατασκευαστικού κλάδου, ο οποίος αποτελείται κατά πλειοψηφία από ΜμΕ[2].

Ως εκ τούτου, στον κατασκευαστικό κλάδο, η συνεργασία μεταξύ διαφορετικών εταιρειών σε ένα εργοτάξιο είναι συνηθισμένη και μπορεί να λάβει πολλές διαφορετικές μορφές, συμπεριλαμβανομένων των κοινοπραξιών και της συνεργασίας με υπεργολάβους, προμηθευτές καθώς και άλλους παρόχους υπηρεσιών. Το ίδιο ισχύει και για την υπεργολαβία, η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διαφορετικούς σκοπούς και να λάβει διαφορετικές μορφές.

Σε πολλές περιπτώσεις, η υπεργολαβία μπορεί να είναι απαραίτητη, επειδή ο κύριος ανάδοχος δεν είναι σε θέση να εκτελέσει και να παράσχει ορισμένες ειδικές κατασκευαστικές υπηρεσίες (π.χ. η εργασία απαιτεί συγκεκριμένες δεξιότητες, προσόντα και εξοπλισμό).

Σε άλλες περιπτώσεις, ο κύριος ανάδοχος, ο οποίος διαθέτει τον εξοπλισμό, τις δεξιότητες και τις ικανότητες για την εκτέλεση μιας συγκεκριμένης εργασίας, μπορεί να αποφασίσει να αναθέσει την εργασία αυτή σε άλλο ανάδοχο, είτε περιστασιακά, λόγω πιθανών διαταραχών κατά τη διάρκεια της κατασκευαστικής διαδικασίας (π.χ. προσωρινή αιχμή δραστηριότητας, τεχνικό συμβάν, καιρικές συνθήκες, αντιρρήσεις από ντόπιους, καθυστερήσεις στις παραδόσεις κ.λπ.) και των συνεπειών τους στην ομαλή τήρηση του προγράμματος, ή επειδή επιθυμεί να διαφυλάξει την εσωτερική του παραγωγική ικανότητα για άλλους σκοπούς. Η εποχικότητα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη για έργα που εξαρτώνται από τους ρυθμούς των δημόσιων προϋπολογισμών.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, και ιδιαίτερα στο πλαίσιο διασυνοριακών συνεργασιών, η μεταφορά όλου του προσωπικού, του εξοπλισμού, των προϊόντων και των μηχανημάτων ενδέχεται να αποδειχθεί σύνθετη διαδικασία, κυρίως λόγω των μεγάλων αποστάσεων.

---

[2] Σύμφωνα με στοιχεία της FIEC: Υπάρχουν περισσότερες από 3 εκατομμύρια κατασκευαστικές επιχειρήσεις στην ΕΕ και το 95% από αυτές απασχολεί λιγότερους από 20 εργαζόμενους. https://fiec-statistical-report.eu/

Christine Le Forestier
Director Social Affairs

FIEC - European Construction Industry Federation
Avenue des Arts 20, BE-1000 Brussels - +32 2 514 55 35 - info@fiec.eu
Transparency Reg. 92221016212-42 aisbl Nr Enterprise: BE 0688919.140

Αντ' αυτού, είναι πιο λογικό να δοθεί έμφαση στις σχετικές διαχειριστικές ικανότητες του κύριου αναδόχου, ώστε ορισμένες κατασκευαστικές υπηρεσίες να μπορούν να εκτελεστούν από συμβαλλόμενο εταίρο, ο οποίος ενδέχεται να είναι τοπικός υπεργολάβος. Ένα ιδιαίτερα θετικό στοιχείο επίσης είναι ότι, για τον υπεργολάβο, αυτή η μορφή σύμβασης μπορεί να προσφέρει την ευκαιρία συμμετοχής σε έργα, τα οποία διαφορετικά δεν θα ήταν προσβάσιμα, ακόμη και σε διασυνοριακό επίπεδο.

Παράλληλα, μπορούμε να διακρίνουμε μεταξύ οριζόντιας και κάθετης υπεργολαβίας. Στην πρώτη περίπτωση, μπορεί να υπάρχουν αρκετοί υπεργολάβοι υπό την ευθύνη του κύριου αναδόχου, στο επίπεδο -1. Στη δεύτερη περίπτωση, κάθε υπεργολάβος μπορεί να έχει λόγους να αναθέσει περαιτέρω εργασίες και, ως εκ τούτου, να διαμορφώσει ένα νέο επίπεδο στην αλυσίδα(-1, -2 κ.λπ.). Και στις δύο περιπτώσεις, η δομή της αγοράς, η τεχνική φύση των εργασιών και η πολυπλοκότητά τους αποτελούν τις κύριες αιτιολογήσεις για τη χρήση υπεργολάβων, ιδίως για μεγάλης κλίμακας και/ή μακροπρόθεσμα έργα.

3. Γιατί ο περιορισμός της υπεργολαβίας στην ΕΕ δεν είναι η ενδεδειγμένη λύση

Η FIEC αντιτίθεται σθεναρά στους περιορισμούς σε επίπεδο ΕΕ που αποσκοπούν στον περιορισμό της υπεργολαβίας.

Το παρόν δεν θίγει το γεγονός ότι σε ορισμένα κράτη μέλη υπάρχουν ήδη περιορισμοί στην υπεργολαβία[3]. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι περιορισμοί αυτοί έχουν προταθεί ή/και διαπραγματευτεί σε στενή συνεργασία με τους εθνικούς (τομεακούς) κοινωνικούς εταίρους.

i. Οποιοσδήποτε περιορισμός αυτού του είδους θα πρέπει να είναι σύμφωνος με τη Συνθήκη της ΕΕ. Ωστόσο, επί του παρόντος συζητείται εάν οι περιορισμοί αυτοί στην υπεργολαβία παραβιάζουν το δίκαιο της ΕΕ. Οι περιορισμοί στην υπεργολαβία μπορούν να θεωρηθούν παραβίαση του δικαίου της ΕΕ εάν δεν είναι αναλογικοί ή είναι υπερβολικά γενικοί και αφηρημένοι[4].

ii. Τέτοιοι περιορισμοί θα περιορίσουν την ελευθερία του υπεργολάβου να παρέχει υπηρεσίες[5], ιδίως όταν πολύπλοκα ή μεγάλα μέρη του έργου ανατίθενται σε υπεργολάβους ή όταν κατά τη διάρκεια της υπεργολαβίας δεν είναι σαφές πότε ακριβώς θα πρέπει να εκτελεστούν οι αντίστοιχες εργασίες (δηλ. ζήτημα σχετικό με τον προγραμματισμό).

iii. Ένας από τους βασικούς πυλώνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η εσωτερική αγορά. Οι περιορισμοί στην υπεργολαβία θα περιορίσουν την εσωτερική αγορά, μειώνοντας την ελευθερία παροχής υπηρεσιών.

iv. Ένας τέτοιος περιορισμός δεν θα λάμβανε υπόψη την ανάγκη για ευελιξία, η οποία προκύπτει, για παράδειγμα, από διακυμάνσεις της αγοράς ή της οικονομίας, καθώς και από την έλλειψη εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων που εμποδίζουν την ομαλή εκτέλεση των κατασκευαστικών έργων. Οι κατασκευαστικές εταιρείες χρειάζονται ιδιαίτερα ευελιξία σε περιπτώσεις ταχείας ή απροσδόκητης αύξησης της δραστηριότητας, όπου απαιτείται πρόσθετο προσωπικό. Σε τέτοιες περιπτώσεις, η υπεργολαβία μπορεί να λειτουργήσει ως αποτελεσματικός μηχανισμός ρύθμισης

---

[3] Στο Βέλγιο, την Ιταλία, τη Νορβηγία και την Ισπανία.

[4] Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο (ΕΔ) έχει επανειλημμένα θέσει όρια στο πλαίσιο της απαιτούμενης «αυτοεκτέλεσης», για παράδειγμα στις 14 Απριλίου 1994 στην υπόθεση C-389/92 (*Ballast Nedam I)*, στις 18 Δεκεμβρίου 1997 στην υπόθεση C-5/97 (*Ballast Nedam II)*, στις 2 Δεκεμβρίου 1999 στην υπόθεση C-176/97 (*Holst Italia)*, στις 18 Μαρτίου 2004 στην υπόθεση C-314/01 (*Arge Telekom)*, στις 10 Οκτωβρίου 2013 στην υπόθεση C-94/12 (*Mannocchi)*, στις 14 Ιουλίου 2016 στην υπόθεση C-406/14 (*Wroclaw)* και στις 26 Σεπτεμβρίου 2019 στην υπόθεση C-63/18 (*Vitali)*.

[5] Στη Γερμανία, για παράδειγμα, *η εμπορική σημασία της υπεργολαβίας επισημαίνεται, μεταξύ άλλων, από τη Γερμανική Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία, σύμφωνα με την οποία το 2022 το 20 έως 45 % των δαπανών κατασκευής σχετίζονται με την υπεργολαβία, κατά μέσο όρο σε διάφορα τμήματα της γερμανικής αγοράς κατασκευών*.

Christine Le Forestier
Director Social Affairs

FIEC - European Construction Industry Federation
Avenue des Arts 20, BE-1000 Brussels - +32 2 514 55 35 - info@fiec.eu
Transparency Reg. 92221016212-42 aisbl Nr Enterprise: BE 0688919.140

Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στην περίπτωση της Γερμανίας, όπου η χρήση πρόσθετου εργατικού δυναμικού μέσω εταιρειών προσωρινής απασχόλησης έχει απαγορευτεί στον κλάδο των κατασκευών. Αντίθετα, οι χώρες που έχουν περιορίσει τις αλυσίδες υπεργολαβίας έχουν διατηρήσει τη δυνατότητα να βασίζονται – τουλάχιστον σε κάποιο βαθμό – στην προσωρινή απασχόληση. Οι περιορισμοί και στα δύο επίπεδα δεν θα επιτρέπουν πλέον καμία ευελιξία.

v. Ένα ευρωπαϊκό νομοθετικό μέσο που θα περιορίζει την αλυσίδα υπεργολαβίας θα υποχρέωνε τα κράτη-μέλη που έχουν ήδη θεσπίσει περιορισμούς σε εθνικό επίπεδο (για τον κατασκευαστικό κλάδο) – δηλαδή το Βέλγιο, την Ισπανία, την Ιταλία και τη Νορβηγία – να προσαρμόσουν την εθνική τους νομοθεσία, ακόμη και αν αυτή είναι προσαρμοσμένη στις συγκεκριμένες πραγματικότητές τους. Πράγματι, σε γενικές γραμμές, οι υφιστάμενοι εθνικοί μηχανισμοί έχουν αναπτυχθεί σε συνεργασία με τους αρμόδιους κοινωνικούς εταίρους.

vi. Επιπλέον, η δομή της αγοράς και της επιχειρηματικότητας διαφέρουν από χώρα σε χώρα. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο δεν μπορεί να υπάρχει ένας ενιαίος κανονισμός σε επίπεδο ΕΕ. Το ζήτημα αντιμετωπίζεται καλύτερα σε εθνικό επίπεδο, με τη συμμετοχή των εθνικών κοινωνικών εταίρων και την εξεύρεση λύσεων προσαρμοσμένων στην εθνική δομή της αγοράς και στις ιδιαιτερότητες του τομέα.

vii. Η ΕΕ αντιμετωπίζει επί του παρόντος πρόβλημα έλλειψης ανταγωνιστικότητας, όπως επισημαίνεται στην έκθεση Draghi. Προτεραιότητα της ΕΕ πρέπει να είναι η προώθηση της ανταγωνιστικότητας, συγκεκριμένα μέσω της απλούστευσης και της αποφυγής υπερβολικής ρύθμισης. Για παράδειγμα, ενώ ο περιορισμός της υπεργολαβίας στις δημόσιες συμβάσεις στο Βέλγιο αποσκοπεί στην καταπολέμηση του “κοινωνικού ντάμπινγκ”, αυξάνει σημαντικά τον διοικητικό φόρτο για τους κύριους αναδόχους. Αυτοί υποχρεούνται πλέον να αναλάβουν μεγαλύτερες ευθύνες όσον αφορά την επαλήθευση, τον συντονισμό, τη νομική συμμόρφωση και την υποβολή εκθέσεων, οι οποίες απαιτούν πρόσθετους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους.

viii. Επιπλέον, σύμφωνα με τη δική μας εσωτερική έρευνα, δεν διαθέτουμε ούτε στατιστικά στοιχεία ούτε άλλες έγκυρες πληροφορίες από τα κράτη μέλη, που θα μπορούσαν να αναδείξουν την προστιθέμενη αξία μιας πιο περιοριστικής ευρωπαϊκής νομοθεσίας για την υπεργολαβία, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της μείωσης των παράνομων πρακτικών, των απατών και των καταχρήσεων.

Υπεργολαβία και δημόσιες συμβάσεις

ix. Ο περιορισμός της υπεργολαβίας θα καθιστούσε τις δημόσιες συμβάσεις ακόμη λιγότερο ελκυστικές[6] , ιδίως ενόψει της έλλειψης εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων στον κατασκευαστικό κλάδο της ΕΕ. Πράγματι, οι εταιρείες ενδέχεται να απέχουν από τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς για δημόσιες συμβάσεις, γνωρίζοντας ότι ενδέχεται να μην έχουν την ευελιξία να οργανωθούν όπως επιθυμούν.

x. Τέτοιου είδους περιορισμοί θα μείωναν την ανταγωνιστικότητα, θα έβλαπταν την αποδοτικότητα και την καινοτομία του ευρωπαϊκού κατασκευαστικού κλάδου και θα οδηγούσαν στον περιορισμό της πρόσβασης στις δημόσιες συμβάσεις. Στην πραγματικότητα, θα επηρέαζαν κυρίως τη δυνατότητα των ΜμΕ να συμμετέχουν σε μεγαλύτερες συμβάσεις.

[6] Για την ακρίβεια, οι μεμονωμένες προσφορές στον κατασκευαστικό τομέα αυξήθηκαν από 6,9 % το 2011 σε 13,9 % το 2021, υπερδιπλασιάζοντας τον αριθμό των μεμονωμένων προσφορών. Ο αριθμός των υποψηφίων μειώθηκε από 7,1 σε 4,8 ανά διαγωνισμό. Πηγή: https://www.eca.europa.eu/en/publications/SR-2023-28

Christine Le Forestier
Director Social Affairs

FIEC - European Construction Industry Federation
Avenue des Arts 20, BE-1000 Brussels - +32 2 514 55 35 - info@fiec.eu
Transparency Reg. 92221016212-42 aisbl Nr Enterprise: BE 0688919.140

Ενδεχομένως, θα απέκλειε επίσης εξειδικευμένες εταιρείες που σπάνια αναλαμβάνουν συμβάσεις ως κύριοι ανάδοχοι, καθώς δεν διαθέτουν τα απαιτούμενα επαγγελματικά προσόντα.

xi. Οι περιορισμοί στην υπεργολαβία ενδέχεται να οδηγήσουν ακόμη και σε υψηλότερες τιμές, καθώς θα περιορίσουν αναπόφευκτα τον ανταγωνισμό (δηλ. θα αποκλείσουν τις μικρότερες εταιρείες από την αγορά).

Υπεργολαβία και Μικρομεσαίες επιχειρήσεις

xii. Ο περιορισμός της υπεργολαβίας θα είχε αρνητικό αντίκτυπο στη συμμετοχή των ΜμΕ σε μεγάλες δημόσιες ή/και ιδιωτικές συμβάσεις, καθώς αυτές αποτελούν τους κύριες δικαιούχους της υπεργολαβίας. Ιδιαίτερα σε διασυνοριακές συνεργασίες, οι ΜμΕ ενδέχεται να έχουν ρεαλιστική ευκαιρία να συμμετάσχουν στο έργο μόνο ως υπεργολάβοι.

xiii. Για ορισμένες κατασκευαστικές εταιρείες, το επιχειρηματικό τους μοντέλο συνιστά η λειτουργία ως υπεργολάβοι. Συχνά, οι εταιρείες γνωρίζονται καλά μεταξύ τους και έχουν συνηθίσει να συνεργάζονται. Αυτός είναι ένας τρόπος για τον υπεργολάβο να επωφεληθεί από την ευκολότερη πρόσβαση στις δημόσιες συμβάσεις, αποφεύγοντας παράλληλα τις επιβαρυντικές διαδικασίες που σχετίζονται με την υποβολή αίτησης συμμετοχής σε διαγωνισμό και τη διαχείριση μιας δημόσιας σύμβασης.

xiv. Τέτοιου είδους περιορισμοί δεν θα μπορούσαν να καλύψουν με ικανοποιητικό και επαγγελματικό τρόπο ορισμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες που είναι εξειδικευμένες από τη φύση τους και, ως εκ τούτου, εκτελούνται κυρίως στο πλαίσιο της υπεργολαβίας.

xv. Ο κατασκευαστικός τομέας χαρακτηρίζεται από την παρουσία πολλών μικρών, εξειδικευμένων εταιρειών, οι οποίες συχνά λειτουργούν ως υπεργολάβοι. Στοιχεία από την Σουηδία[7] , τα οποία αναγράφονται στην έκθεση που ανατέθηκε από τους κοινωνικούς εταίρους στον κατασκευαστικό κλάδο, αποτυπώνουν ότι τα τελευταία χρόνια ο αριθμός αυτών των εταιρειών έχει αυξηθεί, ενώ τα ατυχήματα και οι ασθένειες που σχετίζονται με την εργασία έχουν μειωθεί. Τα στοιχεία αυτά αμφισβητούν άμεσα την παραδοχή ότι η υπεργολαβία από μόνη της οδηγεί σε υψηλότερους κινδύνους για την υγεία και την ασφάλεια.

4. Η πορεία προς το μέλλον

Για τη FIEC, η καταπολέμηση των παράνομων πρακτικών, των απατών και των καταχρήσεων στον κατασκευαστικό κλάδο αποτελεί κορυφαία προτεραιότητα. Αν και η εγκληματικότητα που σχετίζεται με την εργασία είναι ένα πολύπλοκο ζήτημα, έχουν αναπτυχθεί διάφορα μέσα και εργαλεία για την καταπολέμησή της. Ο τελικός στόχος αυτών των μέσων και εργαλείων είναι να εξασφαλίσουν αποτελεσματικούς ελέγχους και επιβολή κανόνων.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων, έχει ήδη θεσπιστεί μια σύνθετη ευρωπαϊκή νομοθεσία. Συγκεκριμένα, υπάρχουν ήδη κανόνες για την υπεργολαβία στο πλαίσιο των δημόσιων συμβάσεων (άρθρο 71 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις[8]) καθώς και για την απόσπαση εργαζομένων (άρθρο 12 της οδηγίας

---

[7] Έκθεση του *Κεντρικού Συμβουλίου για το Εργασιακό Περιβάλλον στον Κατασκευαστικό Κλάδο - ένα συμβούλιο κοινωνικών εταίρων της Byggnads,* της Σουηδικής Ένωσης Εργαζομένων στον Τομέα των Υπηρεσιών και των Επικοινωνιών (*SEKO*) *και της Σουηδικής Ομοσπονδίας Κατασκευαστικών Εργασιών: Arbetsskador-inom-byggindustrin-2023-.pdf*

[8] Οδηγία 2014/24/ΕΕ

Christine Le Forestier
Director Social Affairs

FIEC - European Construction Industry Federation
Avenue des Arts 20, BE-1000 Brussels - +32 2 514 55 35 - info@fiec.eu
Transparency Reg. 92221016212-42 aisbl Nr Enterprise: BE 0688919.140

περί επιβολής [9]). Η εν λόγω νομοθεσία εισάγει τη δυνατότητα εφαρμογής ενός συστήματος αλληλέγγυας και εις ολόκληρον ευθύνης σε όλη την αλυσίδα υπεργολαβίας, κατά το οποίο κάθε ανάδοχος φέρει ευθύνη για τον άμεσο υπεργολάβο του. Ορισμένες χώρες έχουν μάλιστα εφαρμόσει αυστηρότερους κανόνες ευθύνης.

Στη συνέχεια, σε εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με τα αντίστοιχα νομικά και θεσμικά πλαίσια κοινωνικού διαλόγου, θεσπίζονται πολλά μέτρα: π.χ. κάρτες εργασίες (sectoral social id cards), μητρώο διαπιστευμένων εταιρειών στον κατασκευαστικό τομέα, «βιβλίο υπεργολαβίας» (“subcontracting book”) με συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τους υπεργολάβους στο εργοτάξιο, εργαλεία που σχετίζονται με τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία για την υγεία και την ασφάλεια, υποχρέωση εγγραφής των εργαζομένων για σκοπούς κοινωνικής ασφάλισης πριν από την έναρξη της εργασίας τους, υποχρέωση να φέρουν πάντα μαζί τους έγγραφα ταυτότητας κ.λπ.).

Σε κάθε περίπτωση, οι κατασκευαστικές εταιρείες πρέπει να διαθέτουν τα κατάλληλα εργαλεία για να αξιολογούν τους συνεργάτες τους και να διενεργούν κατάλληλη ανάλυση κινδύνου. Αυτό συνεπάγεται, ιδίως σε περιπτώσεις διασυνοριακής συνεργασίας: πρόσβαση σε επαληθευμένα δεδομένα(π.χ. φορολογικά αρχεία, ασφάλειες, εταιρική δομή κ.λπ.), αξιόπιστα PDA1, ανάπτυξη τεχνητής νοημοσύνης, ενσωμάτωση των συστημάτων αυτών στις δημόσιες συμβάσεις κ.λπ.

Για τον λόγο αυτό, η FIEC υποστηρίζει τις τρέχουσες πρωτοβουλίες που αναπτύσσονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή: το πιλοτικό πρόγραμμα ESSPASS, το πορτοφόλι EU DI και τους κύριους στόχους της πρότασης για «ηλεκτρονική δήλωση» για την απόσπαση εργαζομένων[10]. Με σεβασμό στις διαφορές μεταξύ των κρατών μελών, οι πρωτοβουλίες αυτές προωθούν την εφαρμογή των υφιστάμενων κανόνων και των αποτελεσματικών ελέγχων. Επομένως, λειτουργούν προληπτικά κατά των παραβάσεων, χωρίς να περιορίζουν δυσανάλογα τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών.

Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο η FIEC, σε συνεργασία με την ομόλογό της EFBWW, προώθησε την ανάπτυξη καρτών εργασίας εργαζομένων και εξέτασε τη δυνατότητα διασύνδεσής τους σύμφωνα με μια προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή[11].

Επιπλέον, η FIEC υποστηρίζει την καλύτερη εφαρμογή των υφιστάμενων κανόνων χάρη στην ενίσχυση των εθνικών υπηρεσιών επιθεώρησης εργασίας. Σε αυτό το πλαίσιο, η FIEC συμμετέχει ενεργά στις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Αρχής Εργασίας (ELA), η οποία υποστηρίζει τα κράτη μέλη στην ανάπτυξη των δυνατοτήτων τους και εργάζεται για τη βελτίωση της πρόσβασης σε σχετικές πληροφορίες τόσο για τους εργοδότες όσο και για τους εργαζομένους.

[9] Οδηγία 2014/67/ΕΕ

[10] Βλ. ειδικό έγγραφο θέσης της FIEC: https://www.fiec.eu/fiec-opinions/position-papers-pl/proposal-regulation-public-interface-connected-imi-declaration-posting-workers-com2024531

[11] Έργο SIDE-CIC που χρηματοδοτείται από την ΕΕ

Christine Le Forestier
Director Social Affairs

FIEC - European Construction Industry Federation
Avenue des Arts 20, BE-1000 Brussels - +32 2 514 55 35 - info@fiec.eu
Transparency Reg. 92221016212-42 aisbl Nr Enterprise: BE 0688919.140